

Referat

Aust-Agder Sau og Geit

Type Møte	Møtested	Møtedato tid
Styremøte: Vest og Aust-Agder Sau og Geit	Team	9.6.21 kl 20
Deltakere	Forfall	
Kåre Blålid Trygve Steine Sven Reiersen Jorunn Uppstad Linn Kristin Flaten Vest Agder styre og avlsansvarlig Marthe Lang-Ree Anne-Kari Snefjella		
Referent For AASG Kåre Blålid	Saksliste også utsendt til: Vest-Agder sau og geit	

Saksliste:

Sak 12 Prisløypa høsten 2021 – drøfting

Leder av markesrådet NSG Marthe Lang-Ree deltar i saken og gir oss litt «påfyll»

Mandag 5. juli (uke 27):	Engrospris opp 0,60 kr/kg
Mandag 2. august (uke 31):	Engrospris opp 1,60 kr/kg
Mandag 23. august (uke 34):	Engrospris ned 0,50 kr/kg
Mandag 30. august (uke 35):	Engrospris ned 1,00 kr/kg
Mandag 6. september (uke 36):	Engrospris ned 1,50 kr/kg
Mandag 13. september (uke 37):	Engrospris ned 0,80 kr/kg
Mandag 20. september (uke 38):	Engrospris ned 1,60 kr/kg
Mandag 27. september (uke 39):	Engrospris ned 1,30 kr/kg

Samlet gir dette som tidligere varslet en gjennomsnittlig engrospris for 2. halvår 2021 på 69,40 kr/kg. Det er 2,50 kr/kg høyere enn i 1. halvår 2021 og 3,00 kr/kg høyere enn i 2. halvår 2020.

Prisløype sau

Mandag 6. september (uke 36):	Engrospris ned 3,00 kr/kg
Mandag 11. oktober (uke 41):	Engrospris opp 3,00 kr/kg

REFR:

Et tema som opptar svært mange medlemmer. Prisløypa fanger ikke i tilstrekkelig grad opp behovet for riktig oppgjør rundt hovedsak og sesong i markedet. NSG må jobbe tydeligere og utrettelig oppimot Nortura for å endre prisløypa. Høyeste pris må trekkes ut i september. Det må ikke være markedet som bestemmer, men produsentene som setter prisen.

Sak 9 Landbrukets dag

REFR:

Styret i Landbrukets Dag SA har besluttet at de fortsetter planleggingen for å arrangere *Landbrukets Dag* (tidligere kalt Naturligvis) på Evjemoen 13. – 15. august. Vi stiller med felles Agder stand. Gjeterhund og klipping blir en del av programmet og Nina Mølland ser på andre muligheter for aktivitet på stand. Vi vurderer også å inviterere vår kontakt i NSG styret ned denne helga og vise frem vår region mm. Kåre melder våre innslag inn til programansvarlig for LD.

Sak 10 Kåring felles dommersamling utveksling av dommere?

REFR:

Det er ikke veldig mye nytt i regelverk i år, men nye dommere kommer til. Styrene ønsker derfor at det vurderes å tilby felles dommersamling i år. Jan og Sven R ser på dette.

Sak 11 Orientering om teams møter i NSG

REFR:

Kåre og Sven H ga en orientering fra du ulike teamsmøtene som har vært i gjennomført i regi av NSG sentralt og i fylkene. Teamsplattformen fungerer svært godt. Landsmøter, ledermøter, rep møter vedr jordbruksoppgjør osv er gjennomført på en god måte. Åpenbart at denne formen for avvikling av møter innen tillitsmannsarbeidet vil fortsette.

Sak 13 Norgesserien september 2021 Aust Agder – sted: Linn Kr Flaten

REFR:

AASG er tildelt Norgesserien for første gang. Leder av gjeterhundnevmda, Linn Kristin Flaten, har en gruppe rundt seg og det meste er under kontroll. Noe nøkkelpersonell trekkes inn for ulike momenter i\nder arrangementet. Gruppen tar kontakt med styret ved behov.

Noen data:

Sted: Vatnestrøm

Dato: 18. og 19. september 2021

Dommer: Ann Blomkvist (Norsk reserve: Olav Tiller)

Veibeskrivelse: Stasjonsveien 35, 4730 Vatnestrøm

Overnatting: Kilefjorden camping | Evjepark | Dølen Hotell | Mulighet for å stå med bobil/campingvogn på gården

Kontaktperson: Linn Kristin Flaten | E-post: helgefla@online.no | Tlf: 480 32 426

Sak 14 Sak som skal opp i Avlsrådet: Gentesting – kun for væreringene og deres medlemmer?

Saksinnlegg (bør leses før styremøte):

24 Gentesting – kun for væreringene og deres medlemmer?

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saken ble behandlet i forrige møte i mars, sak 2021/6.4.

Vedtaket ble:

- Saken utredes grundigere før Avlsrådet tar en beslutning

- Vi bør kjøre en bred prosess:

- o Høring i væreringene

- o Høring i fylkeslaga i NSG

- o Beslutning i Avlsrådet

- o Endelig vedtak i styret i NSG

- Saken tas opp som en egen Teams-sak i Avlsrådet,

slik at den kan behandles på styremøtet i NSG 14.-15. juni 2021.

Jeg har ikke klart å holde den planlagte framdriften, og saken vil ikke bli behandlet i styremøtet 14.-15.

juni.

- Sakspapirene går ut til alle væreringene, og 2 uker bør være tilstrekkelig til at ringene

meddele sitt syn til avlsansvarlig i fylket som informerer regionrepresentanten i Avlsrådet.

- Sakspapirene går vanligvis ikke ut til fylkeslaga, men jeg vil sende dem til fylkeslaget og gjøre spesielt oppmerksom på denne saken. Fylkeslaga vil bli oppfordret til å gi sin tilbakemelding til lederen for Avlsrådet eller til styrets representant i Avlsrådet.

- Avlsrådet bør derfor kunne fatte et vedtak på dette møtet.

- Når saken kan behandles i styret i NSG, er mer usikkert.

Gentesting

- gir svar på uønskede mutasjoner og farskap (alle raser), og

- bidrar til sikrere indekser og større avlsframgang for NKS

Gentesting har så langt vært forbeholdt væreringen og deres medlemmer. Vi har gentestet ringværene

i flere år nå, med prøvetaking i regi av ringen og finansiert av NSG.

Vi er også inne i 3. og siste år av et prosjekt som kartlegger forekomsten av uønskede mutasjoner

innen rasene rygja, steigar, grå trøndersau og gammelnorsk spælsau.

Fra 2021 har vi åpnet for frivillig gentesting av søyer og søyelam, i regi av og betalt av det enkelte

NKS-ringmedlemmet.

Vi har hatt noen henvendelser fra enkeltpersoner om det er mulig å få

- farskapstestet kull med usikker far

- gentest søyer og værere som mistenkes for å ha finnegenvarianten osv.

Så langt har vi svart nei til dette, for avlsavdelingen har ikke hatt kapasitet til å betjene enkeltkunder.

Innsatsen er i slike tilfeller stor per prøve sammenlignet med massetesting i ringene der vi har en

strømlinjeformet prosess.

I juni 2020 startet vi å beregne genomiske indekser for NKS. Et gentestet dyr har sikrere (men ikke

høyere) indekser, og sikkerheten øker mest hos unge dyr. Dyrets gentest kan, når den inkluderes i

indeksberegningene, gi store bevegelser i indeksen.

Avlsinteresserte NKS-besetninger utenom væreringene følger godt med på det faglige utviklingsarbeidet vårt. Noen av dem har henvendt seg og ønsker å få gentestet egne dyr, og de er

villige til å betale hva det koster.

Sakspapirer til møtet i Avlsrådet for sau 17. juni 2021 – Versjon 1 Side 17

Begrunnelsen for ønsket er vanligvis:

- Bedre avlskvalitet i egen besetning

- Bedre avlskvalitet på kårede værlam for salg

o Dokumentert farskap

o Fri for uønskede mutasjoner

o Sikrere indeks (avlsverdi)

Dette er avlsfaglige argumenter som det er lett å forstå, og lett å si seg enig i.

Vær klar over at en avlsinteressert besetning utenom ring i veldig liten grad bidrar til avlsframgangen i

hele populasjonen. Besetningen er avhengig av å bruke semin (av værere fra ringene) eller å kjøpe

gode værere fra en værering for selv å holde en god avlskvalitet.

Det er altså ringene som er motoren i avlsarbeidet. Besetningene utenom ring som selger kåra værslam, bidrar til å spre avlsframgangen videre til bruksbesetningene. Besetninger utenom ring som kårer værslam for salg, konkurrerer med væreringene og deres medlemmer om livdyrsalget. Livdyrsalget blir stadig viktigere for økonomien i ringene. Mange ringer selger færre dyr enn de har kapasitet til, og til priser under Avlsrådets veiledende satser. Noen av dem håper at deres gentestede værer skal bli mer attraktive og det skal bidra til økt salg. Konkurransfordelen som væreringene i dag har gjennom salg av gentestede dyr, forsvinner hvis besetningene utenom ring får anledning til å genteste egne dyr. Problemstillingen er altså:

Skal gentesting være

1. Forbeholdt væreringene og deres medlemmer, eller
2. Tilgjengelig for alle som måtte ønske det?

Væreringene har NKS, kvit (og farga) spæl, sjeviot og pelssau.

- Gentesting er mest aktuelt innen NKS, med genomisk seleksjon, farskapstest og uønskede mutasjoner. Det er her vi forventer størst interesse fra besetninger uten ring.
- Uønskede mutasjoner (finnevariant og myostatin) er fortsatt et tema hos spæl og i noen av smårasene, men heldigvis på retur.
- Farskapstesting er, og bør alltid være, en problemstilling i alle raser. Vi i avlsavdelingen regner med at ca 5 % av alle registrerte farskap er feil.

Avlsavdelingen har som mål å bidra til størst mulig avlsframgang og best mulig avlskvalitet i hele det norske saueholdet. Avlsfaglig bør vi derfor legge til rette for gentesting i besetninger utenom væreringene. Vi kan legge til rette for et praktisk opplegg med tilstrekkelig kapasitet, slik at alle som ønsker det, kan få gentestet sine dyr. For å få dette til, må besetningen som vil genteste, være medlem av Sauekontrollen. Sauekontrollen er en forutsetning for identifikasjon av dyr og prøver, og alle våre systemer er bygd opp omkring Sauekontrollen. Vi må også sikre oss at vi har kostnadsdekning for prøvetakingen utenom væreringene, slik at aktiviteten ikke belaster avlsbudsjettet. Medlemmene i ringene betaler i dag 300 kr per prøve. Dette dekker de direkte utleggene til BioBank og AgResearch, men ikke fullt ut arbeidsforbruket i avlsavdelingen.

Sakspapirer til møtet i Avlsrådet for sau 17. juni 2021 – Versjon 1 Side 18

En besetning utenom ring bør betale minst 400 kr per innsendt prøve, for da dekker vi alle kostnader.

Setter vi prisen til 500 kr per prøve, betaler besetningen en avlssavgift som vi kan bruke til å videreutvikle avlsarbeidet vårt.

Hvis vi slipper til besetninger utenom ring, kan vi også kreve at besetningen skal være medlem av

NSG, slik vi gjør for å delta på kåring. Dette kravet vil tydeliggjøre at avlssavdelingen jobber for alle

saueholderne som er medlemmer i NSG, ikke bare væreringsmedlemmene.

Krav om medlemskap i NSG vil ikke gi oss mange nye medlemmer, da de aller fleste er medlem fra

før (deltar på kåring).

Et alternativ til å kreve medlemskap i NSG kan være å gi medlemmer en lavere pris enn ikkemedlemmer, for eksempel 400 kr og 500 kr. Dette vil da være en medlemsfordel. I praksis er dette å gi

en rabatt til de aller fleste, og dermed forsvinner avlssavgiften.

Krav til medlemskap i NSG eller redusert pris for medlemmer krever oppfølging fra avlssavdelingen sin

side, og økt administrasjon. Krav til medlemskap i NSG skal vi klare å følge opp. Men medlemssystemet, økonomisystemet og avlssystemet kommuniserer ikke med

hverandre, og derfor

ber jeg innstendig om at differensiert pris at ikke blir innført.

Jeg ber om at væreringene, fylkeslaga, Avlsrådet, og i siste hånd styret i NSG veier

- fordelene med et tilbud om gentesting utenom væreringene opp mot

- ulempene dette kan gi for livdyrsalget fra væreringene.

Vedtaket utformes i møtet.

REFR:

- Viktig at bruks- og avlsbesetninger ikke settes opp mot hverandre.
- Hvis det skal åpnes for at bruksbesetningene kan genteste, mener vi at de må være medlem i NSG siden dette er en tjeneste i regi av NSG og at de uansett må være medlem i Sauekontrollen
- Det er kjent at NSG Avl har ressursutfordringer. Vi understreker at avlsbesetningene (ringene) må ha prioritet på gentesting, siden ringene er pålagt en rekke tidsfrister, regler og instruksjoner.
- Interesserte bruksbesetninger bør få konkrete oppfølgingspunkter/betingelser for deltakelse, bl.a. omkring hensikt, avlsmål, frister og rapporteringer tilnærmet avlsorganiserte. Bruksbesetninger er også en viktig del av det norske saueholdet, men de bør delta mer målrettet, avlsrettet og få klare føringer som avlsbesetningene hvis de skal få frie tilbud om gentesting.
- Avlsbesetningene har båret fram det organiserte avlsarbeidet slik det framstår i dag, og med mye dugnad og feltarbeid over mange ti-år. Det må ikke undervurderes, og Avlsrådet må finne løsninger som gjør at ringene kan overleve videre sammen med nye viktige tilbud og plikter overfor bruksbesetningene
- Kostnader for gentesting må kalkuleres og riktig pris settes.

Sak 15 Nye hjemmesider NSG og fylker mm – Litt info

REFR:

Heimesidene til NSG er nå publisert. Vi gikk i gjennom sidene og struktur. SMS er sendt til lokallag mm med oppfordring til å gjøre seg kjent på sidene. Mye er flott med sidene og NSG har gjort en solid jobb, men vi savnet oversikten på nye publisering fra de andre fylker
AASG har lagt ut denne meldingen på våre sider:

- Fylkeslaget har oppdatert referat og årsmeldinger, men det er for tiden et hull i artikler publisert etter november 2020 og frem til i dag. Vi beklager dette men Aust-Agder fylkeslag vil publisere nye artikler fortløpende

Sak 16 Eventuelt

Ingen saker